

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ευρωπαϊκής συνεργασίας για την αξιολόγηση της ποιότητας στη σχολική εκπαίδευση»

(2000/C 168/09)

Στις 29 Φεβρουαρίου 2000, και σύμφωνα με τα άρθρα 149 και 150 της ΣΕΚ το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνώμη της ΟΚΕ για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και δικαιώματα του πολίτη» που επιφορτίστηκε με την προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Απριλίου 2000. Εισηγητής ήταν ο κ. Rupp.

Κατά την 372η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 27ης Απριλίου 2000), η ΟΚΕ υιοθέτησε με 108 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Το ευρωπαϊκό πρότυπο σχέδιο για την αξιολόγηση της σχολικής εκπαίδευσης άρχισε να εφαρμόζεται το 1997 και ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 1998 με την τελική διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη.

Στο σχέδιο αυτό συμμετείχαν 101 σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε 18 χώρες καθώς και, εκτός από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λίχτενσταϊν.

Ο αριθμός των σχολείων που επελέγησαν ανά χώρα αντιστοιχούσε περίπου στο μέγεθος της χώρας: οι μεγάλες χώρες συμμετείχαν με 9 σχολεία, τα κράτη μέσου μεγέθους με 5 και οι μικρότερες χώρες με 2 σχολεία. Η επιλογή των σχολείων πραγματοποιήθηκε από εθνική επιτροπή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Γενική Διεύθυνση «Επαγγελματική Κατάρτιση και Νέοι» εξέδωσε έκθεση που αποτελείτο από πολλά μέρη σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου με τίτλο:

Η αξιολόγηση της ποιότητας στη σχολική εκπαίδευση

- Οδηγίες για τα σχολεία που συμμετέχουν
- Πρακτικές οδηγίες για την αυτοαξιολόγηση
- Ενδιάμεση έκθεση
- Τελική έκθεση

1.1.1. Η τελική έκθεση

- παρουσιάζει το σχέδιο,
- αναλύει τη μέθοδο εργασίας των σχολείων,
- καταλήγει σε συμπεράσματα σχετικά με την αξιολόγηση της εργασίας των σχολείων,
- αναφέρει τα συνοδευτικά μέτρα εθνικού επιπέδου,
- αναλύει τις προϋποθέσεις για την επιτυχία του δοκιμαστικού σχεδίου,
- και υποδεικνύει τις προοπτικές για τα σχολεία που συμμετέχουν.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η σημασία της ποιότητας στην εκπαίδευση

Η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί αναμφίβολα σημαντικό δείκτη για την ωριμότητα και την αυτονομία κάθε μέλους μίας κοινωνίας αλλά επίσης και την κοινωνική και οικονομική αποδοτικότητα αυτής της κοινωνίας.

Από τη δημιουργία του σύγχρονου κράτους, η ποιότητα της εκπαίδευσης, οι γνώσεις και οι κοινωνικές ικανότητες ειδικότερα αλλά και γενικότερα αποτελούν ουσιαστική προϋπόθεση για την κοινωνικότητα, την ευμάρεια και τη δημοκρατία.

«Η γνώση είναι εξουσία» — Αυτό το σύνθημα της οργανωμένης και αποδοτικής κοινωνίας των πολιτών ισχύει σήμερα περισσότερο από ποτέ άλλοτε· διευκρινίζεται ότι εκπαίδευση δεν σημαίνει συσσώρευση γνώσεων αλλά την κατευθυνόμενη αξιοποίηση επεξεργασμένης γνώσης.

2.1.1. Εκπαίδευση και παγκοσμιοποίηση

Η περαιτέρω ανάπτυξη του κράτους της κοινωνίας και των ατομικών ελευθεριών καθιστά αναγκαία τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε αναλογία με τις δυναμικές μεταβολές που σημειώνονται στην οικονομία και στην αγορά εργασίας, στην επιστήμη, στην έρευνα και στην τεχνολογία, στην πολιτική και στην δημόσια διοίκηση. Επιβάλλεται, συνεπώς, να ενισχυθεί η δυνατότητα απασχόλησης και να διασφαλιστεί και να καθιερωθεί η διεργασία της διά βίου μάθησης. Δεν πρόκειται για έργο μόνο του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος — η οικογένεια, εξωσχολικοί εκπαιδευτικοί οργανισμοί και η οικονομία πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν — αλλά βάσει της κρατικής ευθύνης για την εκπαίδευση, ιδίως μίας αποστολής των σχολείων.

Λόγω της αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης η προϋπόθεση αυτή δεν αφορά μόνο τα επιμέρους κράτη αλλά απαιτεί κοινές και κυρίως από κοινού συντονισμένες προσπάθειες με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση αλλά και τη πρόοδο της διασυνοριακής κινητικότητας των ατόμων και της ανταλλαγής πληροφοριών στον τομέα της εκπαίδευσης.

2.1.2. Ο ευρωπαϊκός κανόνας της εκπαίδευσης

Όποιος επιθυμεί να αξιολογήσει την εκπαίδευση και την ποιότητά της αναλύει την ίδια την εκπαίδευση, το περιεχόμενό της, τις διαστάσεις της, τους στόχους της, τον κανόνα της. Τελικώς, στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την εκπαίδευση — όσο σεβαστός και αν είναι οι εθνικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες καθώς και η εθνική κυριαρχία των κρατών, — πρέπει να είναι η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κανόνα της εκπαίδευσης με τη μορφή ενός βασικού ευρωπαϊκού κύκλου σπουδών, η ποιότητα του οποίου να μπορεί να διασφαλίζεται και να ελέγχεται στον ίδιο βαθμό σε όλα τα κράτη.

Ο κοινός κύκλος σπουδών με βάση την όσο το δυνατό υψηλότερη ποιότητα στην εκπαίδευση δεν δημιουργεί μόνο τις προϋποθέσεις για την κινητικότητα και την ευμάρεια αλλά διασφαλίζει τη δυνατότητα σύγκρισης των επιδόσεων και συνεπώς την ισότητα ευκαιριών για τα άτομα. Αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας και του κοινωνικού κράτους στην Ευρώπη.

2.1.3. Ποιότητα μέσω της απόδοσης

Η ποιότητα της εκπαίδευσης συνδέεται άμεσα με την απόδοση και συνεπώς με τον έλεγχο της απόδοσης, διότι η ποιότητα ελέγχεται βάσει κριτηρίων και προτύπων που έχουν πολιτισμικές ρίζες και περιέχονται στους κύκλους σπουδών. Ο έλεγχος της ποιότητας για τα σχολεία δεν αποτελεί καινοτομία, διότι πάντοτε γίνονταν και γίνονται αξιολογήσεις της απόδοσης και των διαδικασιών μάθησης και συνεπώς της ποιότητας των αποτελεσμάτων της μάθησης.

Καινοτομία αποτελεί όμως, αφενός, το γεγονός ότι η αξιολόγηση της ποιότητας της εκπαίδευσης αφορά πλέον ολόκληρο το σχολικό σύστημα σε διασυννοιακή βάση με στόχο να καταστεί συγκρίσιμη η ποιότητα αυτή και, αφετέρου, ότι ο στόχος αυτός επιδιώκεται στα πλαίσια μεγαλύτερης αυτονομίας των επί μέρους σχολείων, δηλαδή με προϋπόθεση την αποκέντρωση της σχολικής πολιτικής.

2.1.4. Η αποκέντρωση της οργάνωσης των σχολείων

Για την επίτευξη του στόχου αυτού χρειάζονται μέτρα εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης. Επιπλέον επιδιώκεται η εξισορρόπηση της επιρροής που ασκεί η «κεντρική εξουσία» με την επιρροή των κατώτερων, αποκεντρωμένων βαθμίδων απόφασης, δηλαδή των ίδιων των σχολείων. Ο συνδετικός κρίκος αυτής της διάρθρωσης είναι τα κριτήρια αξιολόγησης μέσω των οποίων θα επιτευχθεί ένα ενιαίο επίπεδο όσον αφορά την ποιότητα της σχολικής εκπαίδευσης και θα δημιουργηθούν τα πρότυπα που παρέχει κάθε σχολείο ανάλογα με τη βαθμίδα της εκπαίδευσης.

Για το σκοπό αυτό τα σχολεία χρειάζονται αδιάλειπτη υποστήριξη. Είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν πολύμορφα αντισταθμιστικά μέτρα προκειμένου τα σχολεία να είναι σε θέση να ενταχθούν σε ένα παρόμοιο πρόγραμμα διασφάλισης της ποιότητας. Η υποστήριξη αυτή θα πρέπει να προέλθει από την ίδια την εκπαιδευτική πολιτική, κυρίως όμως από τη δημοσιονομική πολιτική των κυβερνήσεων. Διότι απαραίτητη προϋπόθεση για την ποιότητα της εκπαίδευσης εξακολουθεί να είναι και σήμερα η διάθεση επαρκών πόρων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει, συνεπώς, να υπενθυμίσουν με έμφαση την προϋπόθεση αυτή στα κράτη μέλη.

2.1.5. Η αποδοχή εκ μέρους των ενδιαφερομένων

Η επιτυχία όλων των μέτρων για την αξιολόγηση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης και κατάρτισης εξαρτάται απόλυτα από την αποδοχή των μέτρων αυτών από τους ενδιαφερόμενους. Ενδιαφερόμενοι σ' αυτήν την περίπτωση δεν είναι οι πολιτικοί ιθύνοντες για τα σχολεία (οι οποίοι συχνά υπενθυμίζουν την πολιτισμική αυτονομία των επί μέρους κρατών και κατά συνέπεια την αυτονομία τους σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής) αλλά οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές, οι εκπρόσωποι και οργανώσεις αλλά και οι οικογένειες αυτών, καθώς και οι τοπικοί δήμοι, συμπεριλαμβανομένων και των σχολείων. Προκειμένου να διασφαλιστεί και να αξιολογηθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης, πρέπει να προσφερθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις και διευρυμένα περιθώρια δράσης σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

Κάθε πρόγραμμα αξιολόγησης και διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης το οποίο προσανατολίζεται μονόπλευρα προς την οικονομική λογική της απόδοσης και επιδιώκει μεγαλύτερη απόδοση με τα ίδια φορολογικά μέσα, επιβάλλοντας συγχρόνως στα επί μέρους σχολεία τη διαχείριση των ελλείψεων μέσω διαρθρωτικών μεταβολών της αποκέντρωσης, είναι καταδικασμένο να αποτύχει. Διότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα όπως μεταξύ άλλων τα σχολεία δεν μπορούν να συγκριθούν με οικονομικές επιχειρήσεις και η μάθηση δεν συγκρίνεται με τη βιομηχανική παραγωγική διαδικασία.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης στην Ευρώπη αποτελεί αναμφίβολα καθοριστικό παράγοντα για τη μελλοντική ανάπτυξη της Κοινότητας. Συνεπώς, δικαίως αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα όπως τονίζεται στην αιτιολογική έκθεση της σύστασης.

Για το λόγο αυτό υποστηρίζεται η σύσταση τόσο όσον αφορά τις γενικές της αρχές όσο και στα επιμέρους σημεία της. Επειδή ισχύει η αρχή της εθελούσιας συνεργασίας και προσαρμογής, εξαρτάται από τη βούληση των κρατών μελών αν θα προσφέρουν στους νέους πολίτες τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο ίσες ευκαιρίες, και αν θα διαθέσουν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για το σκοπό αυτό. Αυτό θα αποτελούσε απαραίτητη προϋπόθεση για την κατοχύρωση της θέσης της Ευρώπης στον κόσμο.

2.2. Σχετικά με το περιεχόμενο της εξεταζόμενης πρότασης σύστασης

2.2.1. Εφόσον κρίνεται ότι η ποιότητα στη σχολική εκπαίδευση και η διασφάλισή της αποτελεί προτεραιότητα, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να καταλάβει υψηλότερη θέση. Με το συμπέρασμα αυτό μπορούμε μόνο να συμφωνήσουμε. Η εξεταζόμενη σύσταση μπορεί να συμβάλλει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Ασφαλώς, κύρια προτεραιότητα κάθε εκπαιδευτικού είναι η ποιότητα της διδασκαλίας των μαθητών. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός χρειάζονται όμως τα απαραίτητα μέσα (βλέπε ανωτέρω).

Το ευρωπαϊκό δοκιμαστικό σχέδιο για την ποιοτική αξιολόγηση της σχολικής εκπαίδευσης μπορεί να θεωρηθεί επιτυχία της Επιτροπής. Μία σημαντική προϋπόθεση που συνέβαλλε στην επιτυχία αυτή είναι το γεγονός ότι η αξιολόγηση συνοδεύεται και από πρακτικές συμβουλές. Από αυτήν την άποψη το δοκιμαστικό σχέδιο αποτελεί κατάλληλη βάση για ένα πιο εκτεταμένο σχέδιο διασφάλισης της ποιότητας.

2.2.2. Η συμβολή της Ένωσης στην ποιότητα της εκπαίδευσης στην Κοινότητα είναι συμπληρωματική. Αποσκοπεί στην ενίσχυση και συμπλήρωση των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων μέσω συγκεκριμένων μέτρων, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό πρότυπο εκπαίδευσης. Δεν επιδιώκεται βέβαια η ενιαιοποίηση της εκπαίδευσης αλλά η ενίσχυση ισότιμων δυνατοτήτων μόρφωσης στην Κοινότητα.

Συνεπώς, η ποιότητα της εκπαίδευσης δεν ανταποκρίνεται, όπως αναφέρεται στο σχέδιο, σε ένα πρότυπο το οποίο επιβάλλεται από την κορυφή προς τη βάση, αλλά αποτελεί δυναμική μεταβλητή της κοινωνικής εξέλιξης η οποία επηρεάζεται και από άλλους πολιτικούς τομείς. Αυτό αφορά κυρίως την χρηματοδότηση.

Η ποιότητα της εκπαίδευσης δεν μπορεί να διασφαλιστεί χωρίς ικανοποιητικούς οικονομικούς πόρους. Η έλλειψη πόρων οδηγεί περισσότερο στην υπερβολική επιβάρυνση των ενδιαφερομένων αλλά και του ίδιου του συστήματος, με αποτέλεσμα να μειώνεται ο βαθμός αποδοχής ενός προγράμματος αξιολόγησης της ποιότητας, κυρίως ενόψει της αυξανόμενης αποκέντρωσης.

2.2.3. Πρέπει να τονισθεί ότι η αποκέντρωση και η διευρυμένη υπευθυνότητα στο σχολικό σύστημα συνδέεται με μία καθοριστική ευκαιρία για την εκπαιδευτική πολιτική για τη βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση και της αποδοτικότητας του σχολικού συστήματος.

Αυτό ισχύει κυρίως όταν εφαρμόζεται η αρχή σύμφωνα με την οποία, μέσω της αποκεντρωμένης αυτονομίας, οι αποφάσεις παιδαγωγικού και σχολικού χαρακτήρα πρέπει να λαμβάνονται στο επίπεδο στο οποίο εφαρμόζονται. Φυσικά, δεν παραβιάζεται η απόλυτη προτεραιότητα του κοινοβουλίου που ισχύει σε κάθε δημοκρατικό κράτος για τις ουσιαστικές αποφάσεις οι οποίες αφορούν το σύνολο του συστήματος. Ωστόσο, η αποκέντρωση έχει θετικές συνέπειες μόνο εφόσον δεν μεταβάλλεται σε υποχρεωτική διαχείριση των ελλείψεων και αδυναμιών, οι οποίες είναι αδύνατο να καλυφθούν στα χαμηλότερα επίπεδα της οργάνωσης της εκπαίδευσης. Αυτό ισχύει κυρίως για το υλικό διδασκαλίας, τον εξοπλισμό των σχολείων και την διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών.

2.2.4. Τόσο η εξωτερική όσο και η εσωτερική αξιολόγηση αποτελούν δύο καθοριστικές μεθόδους προσδιορισμού της ποιότητας αλλά — τόσο υπό το πρίσμα της αποκέντρωσης όσο και των δημοκρατικών αρχών — είναι απαραίτητο να δίδεται προτεραιότητα στην εσωτερική αξιολόγηση. Αυτή η θέση προτεραιοτήτων δεν μειώνει την αξία της εξωτερικής αξιολόγησης. Πάντως το κέντρο βάρους ενός ανάλογου προγράμματος της ΕΕ επιβάλλεται να αφορά την εσωτερική αξιολόγηση.

Αυτό συνεπάγεται ότι κάθε επιμέρους σχολείο θα πρέπει να λαμβάνει πρακτικές οδηγίες, ώστε να είναι σε θέση να αυτοαξιολογείται και να βελτιώνει την ποιότητα της εκπαίδευσης. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει, σε συνεργασία με τα επιμέρους κράτη μέλη, να δημιουργηθούν διαφορετικά κίνητρα, ώστε να υπάρξει η απαραίτητη αποδοχή και να διασφαλιστεί η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων παραγόντων.

2.2.5. Η συλλογή και η καταγραφή δεικτών ποιότητας και κριτηρίων σύγκρισης μπορεί να αποτελέσει σημαντική υποστήριξη για την επιμέρους αξιολόγηση της ποιότητας των σχολείων, δεδομένου ότι μέσω της σύγκρισης και της πρόσβασης σε μία γενικότερη εικόνα διευκολύνεται η εσωτερική αξιολόγηση. Συνεπώς, η δημιουργία κατάλληλης βάσης δεδομένων στην οποία

πρέπει τα σχολεία να έχουν πρόσβαση (εξυπηρετητής της εκπαίδευσης) πρέπει να αποτελεί βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού προγράμματος για τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Σχόλια για την αιτιολογία της σύστασης

3.1.1. Μολονότι τα κράτη διέθεσαν περισσότερους πόρους για την εκπαίδευση, ο απόλυτος αριθμός των πόρων αυτών αντικατοπτρίζει ανεπαρκώς τη σημασία που δίδεται στην εκπαίδευση. Οι δαπάνες της εκπαίδευσης πρέπει να συγκρίνονται σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Μόνο η βελτίωση της σχέσης αυτής δείχνει μία σαφή αύξηση των μέσων που διατίθενται για την εκπαίδευση.

Μεταξύ εκπαίδευσης και απασχόλησης υφίσταται μια άμεση σχέση. Μία καλύτερη εκπαίδευση βελτιώνει τις πιθανότητες απασχόλησης. Πάντως, η εκπαίδευση δεν οδηγεί αμέσως στην ανεύρεση απασχόλησης. Ασφαλώς, η εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στην πολιτική απασχόλησης και στην κοινωνική πολιτική αλλά δεν μπορεί να προσφέρει τη λύση των προβλημάτων αυτών. Συνεπώς, δεν πρέπει να υπερτιμηθεί η αξία της εκπαίδευσης κατά την επίλυση γενικότερων κοινωνικών προβλημάτων.

Σχετικά θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί περισσότερο ο όρος της διά βίου κατάρτισης π.χ. με τη διευκρίνηση: μία εκπαιδευτική φάση δεν αρκεί πλέον για την διά βίου άσκηση ενός επαγγέλματος αλλά κάθε επάγγελμα χρειάζεται παράλληλη διαρκή κατάρτιση και επιμόρφωση. Για το σκοπό αυτό πρέπει να δημιουργηθούν κατάλληλες γενικές προϋποθέσεις.

3.1.2. Μειονεκτούντα ή απειλούμενα από μειονεξία και κοινωνικά βεβαρημένα παιδιά και νέοι καθώς και ο εκείνοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το εκπαιδευτικό σύστημα έχουν ανάγκη από κατάλληλη και ιδιαίτερη υποστήριξη βάσει ποιοτικών δράσεων στην εκπαίδευση. Εδώ πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το ποσοστό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το εκπαιδευτικό σύστημα απεδείχθη κατά τα προηγούμενα έτη εξαιρετικά ανθεκτικό έναντι των πιο πολύμορφων παιδαγωγικών προγραμμάτων προώθησης. Σε αυτόν τον τομέα χρειάζονται διαφορετικά και κυρίως πρόσθετα, γενικότερα μέτρα κοινωνικής πολιτικής προκειμένου να αποκτήσει και αυτή η κατηγορία μαθητών μία κατάλληλη εκπαίδευση ή απολυτήριο.

Η σύνδεση των σχολείων με το διαδίκτυο και η (οικονομική) διευκόλυνση της πρόσβασης των μαθητών αποτελούν πράγματι ουσιαστική προϋπόθεση για την βελτίωση της ποιότητας και την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της εκπαίδευσης ενόψει της εξέλιξης των τεχνολογιών πληροφόρησης, οι οποίες αποτελούν σήμερα ήδη βασικά μέσα επικοινωνίας στην οικονομία.

3.1.3. Τονίζεται με έμφαση ότι η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης δεν ταυτίζεται με τη μεγιστοποίηση της γνώσης αλλά με τη διεύρυνση κοινωνικών και προσωπικών ικανοτήτων.

3.1.4. Το πρότυπο σχέδιο για την αξιολόγηση της ποιότητας στο σχολείο και στην εκπαίδευση 1997/1998 μπορεί, εφόσον είναι επιτυχημένο, να αποτελέσει τη βάση για όλα τα μέτρα που θα λαμβάνονται στα πλαίσια της εξεταζόμενης σύστασης.

3.2. Σχόλια για τις συστάσεις κατ' ιδίαν

3.2.1. Η ποιότητα της σχολικής εκπαίδευσης διασφαλίζεται μέσω της δημιουργίας διάφανων ποιοτικών συστημάτων. Επιπλέον πρέπει να αποκτήσει ευρωπαϊκή διάσταση και να αναπτυχθεί σε ευρωπαϊκό κανόνα της εκπαίδευσης. Στόχος δεν είναι μόνο η απόκτηση προσόντων στην επιμόρφωση και στην επαγγελματική ζωή αλλά, ιδίως, μία καλύτερη διαμόρφωση του βίου κατά την έννοια της δημοκρατικής συμμετοχής στην οργανωμένη κοινωνία των πολιτών.

3.2.2. Ο αριθμός των σχολείων ικανών να βελτιωθούν μέσω της εσωτερικής αξιολόγησης πρέπει να αυξηθεί μέσω ενός εύστοχου συστήματος διαφοροποιημένων κινήτρων, προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο όπου τα «καλά» σχολεία γίνονται ολοένα καλύτερα και τα σχολεία «χαμηλού επιπέδου» ολοένα χειρότερα. Συνεπώς, πρέπει να προσφερθούν στους διδάσκοντες κίνητρα σε σχέση με τη δυνατότητα προαγωγής, αναβάθμισης και περαιτέρω εκπαίδευσης. Όμως, και οι ίδιοι οι διδάσκοντες οφείλουν να παράσχουν στους μαθητές κίνητρα για να αυξήσουν την απόδοσή τους.

3.2.3. Η εξωτερική αξιολόγηση πρέπει να πραγματοποιηθεί από ειδικούς φορείς με βάση χαρακτηριστικά για τα σχολεία κριτήρια. Συνεπώς, δεν προσφέρεται για τον έλεγχο της ποιότητας το οικονομικό σχήμα «εισορή/εκροή». Οι εκπαιδευτικοί δείκτες στην ΕΕ προσφέρουν για την αξιολόγηση μία αξιολογική βάση ή το

πλαίσιο εκτίμησης. Τούτο ισχύει και για την παράγραφο 2β της πρότασης για μία σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3.2.4. Απολύτως αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχία των προσπαθειών αυτών είναι η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων στην συναπόφαση και η συνεργασία κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας αξιολόγησης, σε όλα τα επίπεδα.

3.2.5. Η προσφορά στα σχολεία μεθόδων και συστημάτων αυτοαξιολόγησης καθώς και οδηγιών για την εφαρμογή τους θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει και την ανταλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού και εκπαιδευτών που έχουν συμμετάσχει με επιτυχία στην αυτοαξιολόγηση σχολικών διαδικασιών διδασκαλίας. Δύνανται να χρησιμοποιηθούν τόσο στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των διδασκόντων όσο και για την εξωτερική και εσωτερική επιμόρφωσή τους.

3.2.6. Η συνεργασία των αρμόδιων αρχών θα πρέπει πάντοτε να συνεπάγεται την αδιάλειπτη επαφή με την παιδαγωγική πράξη στα σχολεία καθώς και με το εκπαιδευτικό προσωπικό που ασχολείται με τη διασφάλιση της ποιότητας.

3.2.7. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να μεριμνήσουν ώστε όλα τα σχολεία να μπορούν το συντομότερο δυνατό να έχουν πρόσβαση στις διευρυμένες, εξειδικευμένες γνώσεις στην Ευρώπη π.χ. στα πλαίσια της προβλεπόμενης βάσης δεδομένων.

Βρυξέλλες 27 Απριλίου 2000.

Η πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI